

Ketabton.com

پروانے

مربعہ ممتاز

پروین

رابعہ ممتاز

(قول حقونہ پہ حق دیکوالی کئی محفوظ دی)

د کتاب نوم _____ پروئے
دیکوالہ _____ رابعہ ممتاز
د چاپ کال _____ ۱۳۷۷ھ
پر پيس _____ جدون پر پيس خبير بازار پيښور
بيعه _____ ۱۰۰ روپي
کاتبه _____ محمد رسولہ پښتو اکډمي

د موندلو درک

- ۱- یونیورسٹی بک ایجنسی
خبر بازار پيښور
- ۲- معرفت عبد الله جات مغموم
د اکخانه شاهين تاون
یونیورسٹی روډ پيښور

د کورقون نمبر : ۵۷۰۳۳۶۹

”دُعا“

دَ حَيَا د رنھا کانو ترجمانه
دَ پرونو پرا وُنو شگهيانه

دَ مغموم صاحب تياره تياره کاله کبني
يو چيوه ده خدا دِي تل لري رونبانه

سید صابر شاه صابر
برتهکالک

پروٹے

پہ جنازہ می سپین پروٹے خورد کری
زہ خو لہ کورہ جا پروٹی نہ حُم

زما د مینے قاتل گری سرتور
زہ پہ پروٹی ہر وخت مخ پتوم

د بید نامہ داغ بہ راپوری کوئی تا
پام چچی پروٹی لہ می لاس راؤنہ

کلہ می تور کلہ می سپین پروٹے
ستاد نظر نہ داسی خان پتوقا

فہرست

صفحہ	یکے	شمار
۹	عبداللہ جان معوم پر پروئے	۱
۱۳	رابعہ ممتاز منہ	۲
۱۶	خانہ کعبہ (نظم)	۳
۱۸	حُم دمینی نہ نن (نعت)	۴
۲۰	د عوا لور (نظم)	۵
۲۳	بیا د او بنکو زور دے پیوس مہ کوہ (غزل)	۶
۲۵	پہ تورو نیو شیو کبئی دید نونہ ٹومرہ کپی (غزل)	۷
۲۵	راشہ اشنا عمری کم دے	۸
۲۶	دخیل کبی نصر کورونہ (نظم)	۹
۲۹	مشران (نظم)	۱۰
۳۰	زما زبہ ماتہ کاسہ دہ (غزل)	۱۱
۳۲	مخچی رانہ پست نہ کپی خطا نشی (غزل)	۱۲
۳۳	ستاد غمونو سرہ لوچی کوم (//)	۱۳
۳۴	داستاد راتلو لاری کلبہ بی پی و پری رو بدی شی (غزل)	۱۴
۳۶	نوچی دنیا (نظم)	۱۵
۳۸	ستاد مینی مشال لاس کبئی (غزل)	۱۶
۴۰	زبہ می ہر وختی و و بہ بی (غزل)	۱۷
۴۲	تمغہ امتیاز دی میارک شہ (نظم)	۱۸

۴۵	نه به د باران نه د بلی نه د سیلی قیصی	۱۹
۴۶	خپل قسمت نه خبر نه وم (غزل)	۲۰
۴۸	قسمت (نظم)	۲۱
۵۰	خیالونه وسوسې (نظم)	۲۲
۵۳	تاله به لالیه په لیمو درشم (غزل)	۲۳
۵۴	کور د بیلتون خورشه دا ئې شخه اوکوه (غزل)	۲۴
۵۶	د کلو لخته	۲۵
۵۷	ماته نو په سترگو اشارو خبرې مه کوه	۲۶
۵۸	رور (نظم)	۲۷
۶۰	زړه ئې د د غوښې شخه دکانې نه نو جوړنه دے	۲۸
۶۱	ستاد مینې د درېو تکیو په قلا کښې یه ناسته (غزل)	۲۹
۶۲	د اختر ورځ (نظم)	۳۰
۶۳	سماينه ئې پکارده نور ئې هڅم نه دي پکار (غزل)	۳۱
۶۴	د آسمان لمنې سرې شوې (غزل)	۳۲
۶۶	په هرڅه به تېرېږي دنک نو ا کمه دي نه وي	۳۳
۶۷	وارخطا وارخطا گورخم (غزل)	۳۴
۶۸	خپل خپلوان (نظم)	۳۵
۷۰	لوپسته	۳۶
۷۱	خط	۳۷
۷۲	د ژوند جو نگرې کښې ویرېږم مه زه (غزل)	۳۸
۷۴	زما د زړه په آینه کښې ته ئې	۳۹

٤٥	حُئي خَلَق (نظم)	٤٠
٤٦	شْتَه پَه سِپَر لِي كِنِي دِ پَر مَلَوَنَه شْتَه دَه	٤١
٤٧	تَه چِي پَكِنِي نَه ئِي اَشْنارَه پَه خَلقو خَه كُوم	٤٢
٤٨	مور (نظم)	٤٣
٨١	د بِنو دسر دِ پاسَه (غزل)	٤٤
٨٢	نن د باران شِبَه رَو بَدَه شَوَه چورِ پِي (غزل)	٤٥
٨٣	بِنَه اَخلاق (نظم)	٤٦
٨٤	پَه لِمو باندِي رَا وَاوِ پِي (غزل)	٤٧
٨٥	گِيلَه دِي پَه سِر سترگو دِي گِيلِي سِرَه بَه كُورِ	٤٨
٨٦	سَتامِينَه لالِيَه دِر وِ عَثَرَنَه شَوَه (غزل)	٤٩
٨٨	لُور (نظم)	٥٠
٩٠	شِبَه د اَنْظَار (نظم)	٥١
٩٤	لُوبَه (نظم)	٥٢
٩٥	لُوبَه (نظم)	٥٣
٩٨	فَرِياد (نظم)	٥٤
١٠٠	شاهِيَت (نظم)	٥٥
١٠٣	يادونَه اَميدونَه (نظم)	٥٦
١٠٤	پِنَتُون (نظم)	٥٧
١٠٦	نصِيحَت (نظم)	٥٨
١٠٨	مِينَه چِي پيدا شِي فَنَا كِرِي نَه (غزل)	٥٩
١٠٩	تا چِي پَه سِگُو سِگُو كِنِي تَبِرَه كُورَه (غزل)	٦٠
١١٠	مِينَه (نظم)	٦١

۱۱۱	ستاد کبر انتها ده ته پوئے نه ئي (غزل)	۶۲
۱۱۲	دا چمن (نظم)	۶۳
۱۱۵	گيله (نظم)	۶۴
۱۱۸	بگاہ ئي د آسمان ستوري په چپه نوله شمېرل (غزل)	۶۵
۱۱۹	زوي مورته (نظم)	۶۶
۱۲۱	د ژوند په دې کتاب کښې نخبه کوم يو حائ کښې کېږم	۶۷
۱۲۲	نيره ستاد ميني دهر چانه زه پشومه (غزل)	۶۸
۱۲۳	په هر طرف چي ئي نوزه به ستا دلاس هماسم (غزل)	۶۹
۱۲۴	نواره زندگي شوه په غمونو په فکرونو (غزل)	۷۰

”پروئے“

درابعه ممتاز د شاعری دویم کتاب ”پروئے“ ساسو

په وړاندې دے - حقیقت د دے چې د ممتاز د ”سپیلني“
کتاب شاعري کله هرثو فني کمزوری لرې خو د دې خبرې نه
انکار نه شي کېدے چې لوستونکو د فني کمزورۍ باوجود د
سپیلني شاعري د پره خوښه کړه او کتاب چې په دې پره مينه
واخستو او وې لوستو - درابعه ممتاز دویم کتاب ”پروئے“
لکه چې دنوم او چاپ په لحاظ ښکله دے - دغسې چې شاعري
هم ښکلې ده - زما په خیال چې دې کتاب کښې شاعري د
لوستونکو د اعتراض د پرخيال ساتلے دے او کوشش چې
کړے دے چې هر يو شعر دې په ناپ تول پوره وي -

د ”پروئي“ شاعري په هر لحاظ سره د ”سپیلني“

د شاعری په مقابله کښې په ناپ تول پوره ده - په غزلونو
کښې نوي خيالات - نوي جذبات روني استعمال
کړے شوي دي او کوشش په کښې دا شوه دے چې د
”پروئي“ په شاعري کښې جدت راپېدا شي - او رابعه
ممتاز په خپل دې مقصد کښې تر دې پره حده پورې کاميابه
شوي ده - د جدت سره سره د پښتني ماحول خيال هم

ساتلے شوے دے - د مثال په طره، دا شعر ونه به ئې وا خلو -

چې لوړ دېوال ته خپشې فونېکا پرې به دلرې

په دې پښتو دېوالونو دراز خبرې نې شي

يا

د مينې سوال جواب چې د دېوال د پاسه (وشي)

کد خبر وي که کچه وي دېوالونو مور نه خوند کوي

دېوالونو د پښتني کلچر يو اهم جز دے او بيا کچه دېوالونه

خو ..... د پښتونخوا د لارو کوڅو اصلي نقشه راکاښي -

ممتاز په خپلې شاعري کښې د پښتو ژبې دود دستور او د

لفظونو د استعمال د پرمخيال ساتل دے او زما په خيال چې دا د

دې خبرې ثبوت دے. چې د "سپېلني" نه پس شاعري کوشش

کړه دے چې د پروني شاعري د فن هغه ټولې تقاضې پوره

کوي چې د کومو په حقله به اکثر د لوستونکو دا اعتراض

کولو چې د سپېلني شاعري کښې فني کمزوري دي -

زما په خيال چې د "پروني" په لوستر به د لوستونکو

دا کيله تر دېر د حده پورې ورکد شي دلته به زه د لوستونکو

د تسلي د پاره درابعه ممتاز د مختلفو غزلونو نه يو شو

شعر ونه پېش کوم -

۱- - دامه وريه چې زه ستا په خبر ونه پوهېږم

په تته تته شربه دا راز ونه ئي موره خوند کوي

۲- د جوتنگري لوگے بنہ دے
زہ ٲي اوشکو سرہ مل کيہ
معدوتہ بہ زہ شدہ کيہم
چي زہ يم پکني پر پشانه

۳- د بنگر و شرنگا چي اوري
د سگو چي خبر نہ شو
آ زما سادہ جانان چي
پد کوم جھانا کني اوسيري

۴- ما پد گودر چک منگے بيا کيسو دو
ستاد شملي ول راتہ بنکار بيري نہ
دغزل نہ پس د ممتاز د نظم پد ميدان کني تگ ہم ردې
د شاعري د پونج والي دليل ورکوي - حقيقت دادے چي حني
حني نظمرتہ نو دخيال تو او جذبات تو پد لحاظ زہ شاہکار
گنيم - لکے " لوپتيد " " بنتون " " قسمت "

د نچس کلي خري کورونہ او داسي نور چ پر نظمونه چي
کو شاعرانو بد دا مونسوعات چيري وي - جہر حال درابعہ
ممتاز دويم کتاب " پروتے " ستاسوپد بکني دے او
ورسہ د نچس دريم کتاب " گلونہ پانچي پانچي " د چر

زر د چاپ کولو اراده هم لري - خدا ته دې اوکړي چې د
رابعه همتان دريم کتاب هم دې پر زر چاپ شي او د
پښتو په شاعرۍ کې د يو بل نوي کتاب اضافه اوشي
والسلام

عبدالله جان مغموم

منڻ

ما ڇي خپل اولت ڪتاب ”سپڀلني“ ڇاپ ڪولو نو دا
 اُميد ڀانه و ڇي ڀنڀانڊ رونهه خو ڀنڀندي به زما د ڪتاب سره
 دومره مينه اوکري - نوزه د ڀنڀنتو رونهه خو ڀنڀندو ڇڀره منڻه
 ڪوم ڇي رونهه عموماً اوڻو ڀنڀندو و خسرو صاً زما ڪتاب پڊ ڇڀره
 مينه واخستو او وڃي لوستلو او زما دومره حوصله افزائي ڇي
 اوکڙه ڇي نڻ داد ڇي زه خپل دويم ڪتاب ”ڀڀروني“ پڊ ڇڀڙاڇ
 ڇاپ ڪوم ڇي رونهه خو ڀنڀندي به د ”ڀڀروني“ سره هم دومره
 مينه اوکري لکه ٿومره ڇي ڇي د ”سپڀلني“ سره ڪڙي وه -
 او زه بد دڊي جوگه شم ڇي خپل دريم ڪتاب ”گلونه ڀانهي
 ڀانهي“ ڇاپ ڪولو ته ملا او ترم -

زما د اولني ڪتاب ”سپڀلني“ پڊ لوستون ڪو ڪڙي د
 خو ڀنڀندو و شم ڀڀ زيات و او زما ڀڀه خيال ڇي ڀڀه دغه ڪتاب
 ڪڙي زما زياته شاعري د ڻو ڀنڀندو و مياند و سره د تڙلو
 مسئلو او ڪشالو ڀڀه حقه وه نو ڻو ڻو ڀڀ ڀڀ ڀڀ ڀڀ ڀڀ ڀڀ ڀڀ
 ڪتاب واخستو او وڃي لوستو او ڀڀه دڊي رنگ ڇي د ڪتاب
 عزت افزائي او زما حوصله افزائي اوکڙه د ”سپڀلني“ د شاعر
 ڀڀه حقه ڇي رونهه دا راڻي ٿڙ ڪڙهه ڪڙي ده ڇي ڇي شعرو

د فن تقاضې نه پوره کوي. نو ما دې روڼو ته دا دليل وړاند
 کړه وچې زه د شعر د فنې تقاضونه زيات مقصد له اهميت
 وړکوم په دې وجه چې فنې کمزور ته زيات خيال نه و
 ورکړه. کېدای شي چې اعتراض کونکو روڼو زما دا دليل نه
 وي خو بن کړه نو په دې وجه دې حل د "پروڼي" په
 شاعرۍ کېنې چې د مقصد سره سره د فنې تقاضو هم خيال
 ساتل دس او طمع لوم چې د لوستونکو دا گيله به ورکه
 شي "پرونه" هم زما غزلونو او نظمونو مجموعه ده -
 په نظمونو کېنې زما خو بن موضوعات گڼه کور - نغره
 او جارگه دي - او يا چې لورنځور، مور او زامن دي - په
 اکثر و نظمونو کېنې ما دغه کردارونه د موقعې په مناسبت
 سره ستايلي يا کښلي دي - نو ستاينه په کېنې زيات او
 غندنه په کېنې کمه ده -

ما په خپله شاعرۍ کېنې مينې له اهميت وړکړه
 دس او کوشش چې کړه دس (هغه د پير گوهر يو نظم
 دس) زه غواړم چې قبوله دنيا مينه مينه شي " چې
 د مينې پېغام هر چاته اورسوم او د هر لوستونکي په
 زړه کېنې د مينې دا پېغام ځاې او نيسي -

د لوستو خداي نه دا طمع لوم چې پښتانه روڼه
 خو پندې به د "پروڼي" سره هم دومره مينه او کړي لکه
 چې د "سپلني" کتاب سره چې کړې ده او زما به دومره

حوصله افزائی او کوئی چچی خیل دریم کتاب " گلونه
پانہی پانہی " ہم در توره چاپ کویم -
انشاء الله

رابعه ممتاز

خانه کعبه

دائله کورې تاوېږم له تا
خانه کعبه پي زارېږم له تا

دائله کوره ارمان مې ته وې
اودخون زړگي درمان مې ته وې

لکه گل هسې غوړېږم په تا
دائله کورې تاوېږم له تا

دائله کوره سودا مې ډېره
درنه تاوېږم کښه مې ډېره

لکه دشعې ژړېږم په تا
دائله کورې تاوېږم له تا

دائله کوره عزت دې ډېر دے
په ټول جهان کښې شهرت دې ډېر دے

لڪه ڊپرڻي وريڻم پيءُ تڙ
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڙ

ارمان ۾ نشته ددي نه سڀوا
چي بس راحمه مڪي ته بيا بيا

چي هر چڪر کڻي ڄا وريڻم له تڙ
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڙ

بنار دمڪي به هر ڀرومه ڇنڪه
دا باقي ڙوند به ٿرومه ڇنڪه

ممتاز به ڇنڪه صبريڻم له تڙ
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڙ

نعت

د مدینې منورې نه درخصتی پیه وخت

حَم د مدینې نه ن

داسې راته بنکاري زړه مې بیل شو د سینې نه ن
حَم د مدینې نه ن

ثومره موده ما په دغه طمعه تیره کړې وه
شپه ورځ مې یو کړې وه
چېرته وارخطا شوم چې خبر شوم دې نېټې نه ن
حَم د مدینې نه ن

زه خو د مودو نه دراتلو په طمعه ناسته وم
هر غم نه زه خلاصه وم
څنگه به ځان صبر کړم د دې خوږې قصې نه ن
حَم د مدینې نه ن

ما هو ^{صلی اللہ علیہ وسلم} نبی دربار کبھی لبِ ی و رُحی تہری کرے
تو و رُحی ہی تہری کرے
داسی راتہ بشکاری تہ سے حُم دہی چینی نہ تن
حُم دم دینی نہ تن

ماوے چي ^{صلی اللہ علیہ وسلم} نبی نہ یہ ذرے حالونہ وائمه
شپہ و رُح بہ گلیامہ
زرے ہی دہر نو گین ی چي زہ حُم پاکی روضی تہ تن
حُم دم دینی نہ تن

دَحْوَا لَوْر

ستالقب د فرشتو د دے
پنه جنت کنيې ته پېدا ې
ته نحواهش د بيا بادم وې
په نامه باندي حوا ې

ستا د پينو لاندې جنت د دے
نيک اولاد له لوء نعمت د دے
ته ريشتيا چي جي بها ې
په نامه باندي حوا ې

که ته لورې نور رحمت ې
که ته نورې نوراحت ې
د خاوند د کور رنبا ې
په نامه باندي حوا ې

دنجیل کور ۾ ٿو کيڏاره
د ڀڄو ۾ ته غمخواره
هر ٻي ٻاندي قدر ۾
په نامه ٻاندي حوا ۾

د انسانن په تخليق کيڻي
هان سره کوي خدا ۾ شامله
په رضا خدا ۾ رضا ۾
په نامه ٻاندي حوا ۾

چي ستا کور پر ۾ آباديڻي
مال اوسردي ڪه زار ٻيڻي
ته د صبر انتها ۾
په نامه ٻاندي حوا ۾

هغه کور گل و گلزار شي
چي ستا په کيڻي روزگار شي
ته د خوب زيرگي شفا ۾
په نامه ٻاندي حوا ۾

هره سخته تپروي ته
نور تپد کور ابادوي ته
ته د صير انتها ئي
په نامه باندې خوا ئي

د کور پچې خه بامېر وي
که هر شومره په تا ډېروي
په خدا ئي ته بنگلا ئي
په نامه باندې خوا ئي

په تخليق کبې د انسان
خدائے ستا واغت امتحان
په رضا د خدائے رضا ئي
په نامه باندې خوا ئي

ممتاز داسې کار اونه شي
ستا نامه بيد نامه نه شي
ته ساده د دې دنيا ئي
په نامه باندې خوا ئي

خان سا ته له هره توره   د دنيا د هر پېغوره
همسې وې وړ خطا ئي   په نامه باندې خوا ئي

بیا د اوبشکو زوردے ٲیوس مه کوه
وران ٲی ذریه کوردے ٲیوس مه کوه

ٲول بدن لوکے شولمه نه شو مه
دالاحتکه اوردے ٲیوس مه کوه

ته ٲی ٲی ٲی بکا سیا کتوله تلی
هغه محفل خوردے ٲیوس مه کوه

سترگی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی
ورک دکو خوردے ٲیوس مه کوه

مه کوه ممتاز ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی
هرشوک ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی

24

په تورو نیمو شپو کې دینو نه شو مره خوښ کړي
یو بل سره چې اوشی. - اولونو نه شو مره خوښ کړي

د امة وایه چې ستا په دې خبر و زه پوې نه شوم
په تمه پمته ژبه بیانونه شو مره خوښ کړي

د مینې سوال جواب چې د یو بل سره پرې اوشی
که خبر دي که کچه دي د پو اونه شو مره خوښ کړي

زموږ د صحبت قصه هم دلته نن پوره شه
زه ستا یم ته زما دې دا قولونه شو مره خوښ کړي

ارمان چې هغه تیر ساعت نو بیا په بېرته راشی
د مینې د کتاب زاپه با بونه شو مره خوښ کړي

ممتاز په صحبت کې تانه روستو پاتې نه شي
راخه د و فالار کې مزلونه شو مره خوښ کړي

راشه آشنا عمر مڃي ڪم ڏي رهه
ذريه دنيا ڪيئي مڃي توري ڏي رهه

ما جو ڇل زريه پڻه تسلي اوده ڪرو
جو پڻه زرا دسترگو نم ڏي رهه

نن چي مسڪي رانه له ورايه شوپي
ڏندي يڪ مڃي جو پڻه سم ڏي رهه

آسمان ڪيئي ستوري پڻه خندا شو ڪله
زما پڻه زريه ڪيئي خوما تم ڏي رهه

ممتاز زريه مڃي پڻه سلگو اوده شو
ڪله درزار مڃي لب ڪم ڏي رهه

دخيل ڪلي خپ ڪورونڊ

ننڀي بيا پيه زرهه وريبي ، دخيل ڪلي خپ ڪورونڊ
هغه گهري وڃي لاري ، هغه برڪوز مالتونڊ

ادبر دامن پيه خواڪني ، مونڙه لوڀي به ڪوڀي
نه پيه مونڙه ڇا اواز وه ، نه زمونڙه ڇا خاڪار وه

مور وپلار به ٽپوس نڪرو ، چي ته ڪوم هڻي وڻي ولاڙه
داجمات ديه ڪه جرهه وه ، چلن لارهه ده ڪه سارهه

هريو ڪورڪني به ماما وه ، هريو ڪورڪني به بيو وه
داهول ڪلهي بيو ڪور وه ، داهول ڪلهي رور وخور وه

ڪه به ڇا ڪره بنادي وه ، داهول ڪلهي خوشحالي وه
ڪه به ڇا ڪره خه غم وه ، هريو ڪس به سترگي نم وه

ڪه به جنگ وه ڪه جهنگرهه ، يابه بل خه منله وه
مشران به ٽول راهول شو ، دهغو به فيصله وه

کشان به ٻي ملامت ڪرڻ ، پوي به ئي دوئي به هر صورت ڪرڻ
روغن جو ڀرڻ به زراوشو ، دشمني به پاڻي نه ٿو ڪرڻ

مسافر ڪه به ٿوڪ راغلو ، چي به ئي کلي کڻي خپل ٿوڪ
ڊڄري ٿو ڪرڻ به ئي اوڪرو ، بيا به هلڻه کڻي ميلهه وه

دهر چا به دغه فرض وه ، چي دے اوڻ ڪرڻ به ٿو ڪرڻ
ڪڏهين پيان اوڪرڻ شملوي ، ميلمستيا دي ددڪ اوڻي

ڪله ڪله به ٻي پلار هم ، ڪورتنه راغلو پڻه تلوار هم
چي جمات کڻي مسافر دے ، چي راغلو د سفر دے

بندوبست دڊوڊه اوڪرڻ ، خه پاخه ڪرڻ خه ٿو ڪرڻ
ڪورڻ اوڻ ڪرڻ به ٿو ڪرڻ ، زمونن ڪله به ئي خوڻن نستي

نڪ ڪورڻ خه ڪڍ لو ، نڪ ميلمه به شرمڊلو
ڊڄرڻ مينه ڊڄر عزت وه ، د خلوص نه ڊڪ آفت وه

نن ٻي بيا پڻه زرڻه دريندي
د خپل کلي خن ڪورونده

زما هغه وخت ياديني ، هغه خلق مي ياديني
هغه خلق چرته لارل ، هاغه خر کورون دوران شول

خهٔ بنگلي شوي خهٔ کورونہ ، د بخو خينتو برجوتہ
آکچہ لاري بخي شوي ، دهر چا بيلي کوخي شوي

ديوبل نہ خان اونغاري ، خيل غمخور خان له ژاري
دهر چا شوچ پر کاروتہ ، دهر چا شويل کورونہ

نۂ دور خور محبت شته ، نۂ ديلار مورخه عزت شته
په نفرت هر چاته گوري ، دهر چانه دوي مرروي

هر يوکس دبل نہ تنگ دے ، خيل پردي سره په جنگ دے
زما دوي ته زرهٔ تنگيري ، زما خيل کله ياديني

زما هغه وخت ياديني ، زما هاغه خلق ياديني
خدایه داخنکه ژوندون دے ، هر يوکس دخان نہ تنگ دے

دمتاز داسي خان حاني شوه

پهٔ ژراهم سود نهٔ کييري

نن مي بيا په زرهٔ ورييري

دخيل کلي خري کورونہ

مشران

پي زمونڙه مشران وو هغه خه شو
ددي کلي پي زبرگان وو هغه خه شو

پي بي شانده مينه ئي مونڙ سره کوله
پي په مونڙه به ډرگران وو هغه خه شو

مسلي جي به ئي زموښه حل کولي
نن هرکار ته مونڙ حيران يو هغه خه شو

پي دهر غريب ډپاره مور و پلار وو
پي د ټول کلي خپلوان وو هغه خه شو

ممتان مونڙ به چاله خه تسلي و رکرو
مونڙ پخپله ډر پرديستان يو هغه خه شو

30

زما زبہٴ ماتہ کاسہ دہ
پرچی لور پہ لور ٿوڇي دي

د دردوتو د غمونو
خهٴ غمڙي شان قصي دي
کله صبر کله اويني کي
ننداره د زبہٴ گو مه

خهٴ پرېشانه دي ونٿونه
خهٴ پرېشانه وڙي شي دي

دا د اويني کو سڀا بونه
حوصلي به ٿي لاهو کڙي

په علاج ٿي نه پوهين م
د ژوند سختي مرحلي دي

31

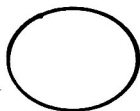
ستاد مینې مثال لاس کبې
په تیرو کبې یم روانه

تایه کوم خائے کبې پېدا کرم
اے زما خوبه جاتمانه

خائے دزرونو خبردار دے
ته ددی نه خبرنه ئی

زه به تاله خدایه غوارم
اے زما یاره نادانته

دجبونگری لوپی بنه دے
زه ئی اوینکو سره مل کرم

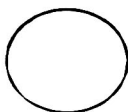

مخ چي رانه پٽ نه ڪري خطائشي
مرهه به شم دغمه بي وفا نشي

تڪ خوزما زرهه ئي زما مينه ئي
پام ڪوهه جانيه دبل چا نشي

ستا په وعدو بيا دلته راغلي م
هسي نه پرون پشاني رانشي

ستا دغمونو سره لوي کوم
مرا وو کلونو سره لوي کوم

ستا دراتلو په انتظار کيني کله
د پرو فکرونو سره لوي کوم

بي دغمونو چي نور هڅه نه لري
داسي بختونو سره لوي کوم

د خپل زړگي د تسلي دپاره
تېرو وختونو سره لوي کوم

د بيلتانه په تورو شو کيني ممتاز
د زړه زخمونو سره لوي کوم

34

داستا دراتلولاڙي ڪلڪ ٻنهي ڇڙي اوڀر ڏي شي
ڇي نه ڏي سوال جواب وي نه راتنگ ڏي بيا ڀڏي شي

داختله محبت ڏي ٻول نما ڊپاره خواست دے
اول ڏي خدائے نه عوارم بياره بار باند ڏي جهر ڳي شي

زه جواب در ڀسي نڪرم ، جانيه خيله راشه
زره ڀي تانه ڪيله من ڏي چور ڳي ڀي ڪيلي شي

ڇي لوڙ ڊيوال ته خيڙي نو ٻسڪار ڀري تي به دلري
ڀه ڏي چيتو ڊيوالونق دران خيڙي ٻني شي

ماڻه ڇي دمودو گيلي پٽيله ڪرو هواري
ڇي خدا خدا ڏوندون شي رنگيني ورجي شي شي

دا ساخفگان په هائے دے، خوز ما به هم برن اواري
ڇي ته راشي زما خواله نو ياري دي گيلي شي؟

ممتاز درتہ دانگ وائي راڇي صلح او ڪرو
ستامينه سيلانہ ده په هر بنگي مح لسي شي

نوې دنيا

راځه چې دواړه ځان له يوه نوې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه بڼه دنيا جوړه کړو

دې دنيا کې هېڅ نشته غموږ دې فکرونه دي
دې دنيا کې هېڅ نشته دردونه تکليفونه دي

دلته مينه نشته خداييگوشي هوسونه دي
دلته مينه نشته دلته خوشي مطلبونه دي

دلته څوک د مينې اصليت نه هم خبر نه دي
دا خوځناور دي ته به وي هېر و بشرنه دي

راځه چې دواړه ځان له يوه نوې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه بيله دنيا جوړه کړو

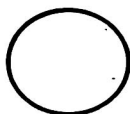
يوه داسې دنيا چي پکښې د واره زړونه يوشي
يوه داسې دنيا چي پکښې دوه روحونه يوشي

هلته کښې به ته اوزه ديوبل ځني قربان شو
هلته کښې به مونږه دخپل خون زړونو درمان شو

راځه ممتاز چي د واره يوه تمې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه ښکلې دنيا جوړه کړو

38

ستاد مینې مثال لاس کښې
په تیرو کښې یم روانه

تابه کوم خائے کښې پیدا کوم
اے زما خوبه جاتانه

خائے دزرونو خبردار دے
ته ددی نه خبر نه ئی

زه به تاله خدایه غوارم
اے زما یاره نادانته

دحبونگرې لوږې بنه دے
زه ئی اوښکو سره مل کوم

محلونہ بہ زہ خہ کرم
چی زہ یم پکینی پردستانہ

ممتاز ستا نصیب خراب دے
کہ تہ فکر ورہ اوکری

خپل جانان دی تپوس نہ کری
گیلہ مہ کرہ دبل چانہ

*

***

ذره ٻي هر وختي ڇو بيڙي
هڻج علاج ٿي نه ٺڪاريڙي

ڊي خيل ڏوند ته ٻي حيرانه
ٻي ٻه ڇهه سخته ٿيڙيڙي

ٺاڪوڊي ڊي ڇي راياد ڪرم
دباران ٻه شاني ٺاڪم

دغموڻ ٻه مگرداب ڪنڀي
مي ڏوند ڪشتم ٿاويڙي

ٻي ڇي او ٻي قدري خو
اوس دخلقو ڪاروبار شو

د دنیا په دې بازار کېږي
اوس هم داسودا خرڅیږي

ستا یادونه زما زړه کېږي
و آسمان له ستورو ډیر دي

ته خبر نه یې جانیه
زما زړه تومره خوبیږي.

ممتان ټوله دنیا چاڼ کړه
یوهم درد یې پیدا نه کړو

چې غمونه ترېنه واخلي
داسې ټوک نه پیدا کیږي

تمغہ امتیاز دِ مبارک شہ

خیل خاوند عبد جہان مغوم تہ دتمغہ امتیاز یہ اخستو
— عقیدت پرزوئی — (مستان)

اے دلور ہمت انسانہ
ستا ہمت تہ ہی سلام دے

اے پہ ہر چیا مہربانہ
ستا عظمت تہ ہی سلام دے

تہ پہ کلی پہ وطن کینی
چی پہ بنہ نامہ یادبری

کہ دے دور کہ دے تریوردے
تہ دہر چا پکاربری

تہُ دڪوڀي خاورڀي جوڀي
تا کڀي ڪبر غرور نشته

په دشتيا ڇي فرسته ڀي
ستا ڪتو کڀي ضرر نشته

ڇي هر ڇاڪي کڀي ته نڀي دسوي
په تا فضل دالله دے

مبارڪ شه سلامت شه
دا آوز له هري خوا دے

زڪ غازی، شعیب ته ڪورم
خوشحالی نه په خندا دي

ڇي ضياء ڀي هم ڪورنل شو
نعمتونه دالله دي

شکر او باسمه چ پرزۀ
خدايے تعالیٰ ته په سجده شم

پول غمونه رانه هېرشي
په الله الله اخته شم

خوشحالی دې خدايے نصیب کړه
اے زما د ژوند ملگریه

مبارک شه مبارک شه
دمتار د سر ټیگریه

خوښدو روښو او بچوته
دا اعزاز دې مبارک شه

ته لائق د دې اعزاز وي
دا امتیاز دې مبارک شه

نه به د باران نه د ږلمې نه د سيلې قيصې
مانه به ته نکرې اے آشنا ډېې وسې قيصې

زه به ستا خبرو ته بگاڼه صبا غون غون شمه
ته که پکښې نه کوې آشنا چرې پر دې قيصې

ماسره خوشه ورځې دا غم د اے لاليه چې
هسې نه ټوک او کړي ستا زما د آشنا يې قيصې

يوځلې په مونږ که هغه تېر وختونه بيا راشي
اوبه کړو يوبل ته د خوانې ادد مستې قيصې

مينه نوسور اور د سرې لېږ دې زه يې اوسومه
ماسره خو نشته د خندا او خوشحالي قيصې

نن که چرې ژوند وه دهغه وعدا رشتيا شوله
اوبه کړي مټان ته خو د مينې پخوانې قيصې

خپل قسمت نه خير نه دُم
چي به داسې خراب هم وي

چي آشنا به جدا کيږي
ژوند به داسې عذاب هم وي

که په لنډو لارو لار شپي
نومترل ته نه دسپڼې

د پټو ټولو په لار کښي
لختي هم وي اعراب هم وي

ستاد پير به کار اونه کړي
د تقدیر مالک نو هم شته

د تندی د کړینو ځان له
یو جوړ شوے کتاب هم وی

د خدائے ورکړه چې یها ده
ممتاز شک پکښې اونځه کړې

د غریب عاجز ناداره
په تندی کښې محراب هم وی

توگل په الله اوکړه
داروان شه د زړه سره

په دې تکو تورو شیو کښې
خلید ونکه مهتاب هم وی

قسبت

هغه پيغله ڇي ډېره موده د يو په نامه ناسته ده - او بيا
بل ته ورترغاره کړې شوه - (ممتاز)

ستا په نامه ناسته اوس د بل شومه
زه دکه کورې ادل بدل شومه

اوسوزه قسمت د لوبو اوسوزه
څنگه رنگ په رنگ خاورې نجل شومه

زه پټه لومې پټه مېسه شومه
زه ڇي د نصيب په اورجل بل شومه

تخت او تخت خود ورپه د خدای لاکټي دي
سترې ددي ژوند د سخت مزل شومه

هره یوه ورس د بېلې سخته وي
پانې پانې زه کله دکل شومه

گرځم په خيالونو په سوچونو کې
څنگه ناخبره زه د بل شومه

کوبې د قسمت ممتاز وراينې نه
شومه زه واده خوپه کوم چل شومه

خیالونہ وسوسہ

سیم پہ کومہ ہوا مستہ
زرہ پہ کوم خیال کبھی روانہ

»نیاپہ» ہی بازار کبھی
ناخبرہ» خپل حاستہ

ماوہی چہ تل خوانی بہ وی
پہ رنگ رنگ خوشالی بہ وی

نہ بہ غم نہ بہ فویا» وی
ہریوکس بہ پہ زرہ بنا» وی

مور پلار به وي خپلوان به وي
خوابه ښکلي دوستان به وي

هم به کور هم به مالت وي
ډېر به مينه محبت وي

نوچي رودو دخت تير يري
نوغونه يي ډير يري

نه يي پلار اونه يي مور شته
نه يي دور شته نه يي خورشته

نوښدي روښه يي جدا دي
هغوي ټول دبلبل چا دي

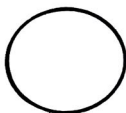
تصوړ کښي يي گرځي يري
د بابا کور يي يادي يري

په خوبو خو کښي يي راشي
په ژړا يي شپه سبا شي

دې نه پس به خه رنھا شي
دې نه پس به خه ښکلا شي

اوس دمرگ راسره غم دے
اوس مي خدايکو عمر کم دے

ممتان خدائے دي عفه اوکړي
اوس خوهر وخت دا دعا کوم

تاله به لاليه په ليمو درشم
تاله به په غنوپه اغزو درشم

ته د اختر مياشتې بختورې ته
ستا کتوله زه به په يلو درشم

ماته پخواني خبرې مه يادو
زه به هم بيا جانه په گيلو درشم

ستا خفگان چې ياد کړمه پښېمانه شم
زه به اوس لاليه په جرگو درشم

خان به په پروفې کښې راپټ کړمه
زه به دې ديدن له په پر دو درشم

تاسره مټان چې وعده کړې ده
تاله به د غنوپه چچو درشم

کور د بیلتون خورشه دای خه اوکړه
اوس پی دے دنیا کښې زړه لگېږي نه

زه دې په دیدن پسي رنخوره شوم
ستا دراتلو لارده چې لنډیږي نه

راشه داختر ورځ به رنگینه شي
بي له تانه زړه مې خوشحالیږي نه

ماله چې راچې نوپه رحما راشه
تکو تورو شوکتې دیدن کیږي نه

ما په گودر ډک منگه بیا کېښودو
ستا دشملې ول راته ښکارېږي نه

ستنا زما خبري ڏي اوري راوري
ويمه جي ريار ڏي حصارين نه

زه به ڊاگيلڪ ڊرته بل وقت اوکرم
خدا ٿي ڳوڻو ڳوڻو ڳوڻو خوشحالين نه

ماسم ڊما ڊما ڊما اوريل خور ڪرلو
راشه ڀٽ تيار ڪئي ٿوڪ ڊما ڊما نه

ڪله ڊه ڊه ڊه ڊه ڊه ڊه ڊه ڊه
ڊه ڊه ڊه ڊه ڊه ڊه ڊه ڊه ڊه

دَکَلو لختَه

په لاره چي ٿوله رپيبي کنه
پنڦله يواچي ده ويرپيبي کنه

جاننه ډکي سترگي نه او چتئي
مرکي ته گوري چي شرمپيبي کنه

د تور اوريل گلان چي پٽ کره دو رو
د روپو خور ده بد نامپيبي کنه

په سپينو لچو چي بنگري مزه که
دَکَلو لختَه ده ماتپيبي کنه

پرونه چي تاؤ کرو له خان نه ممتان
کله ده پامنو کٽي پتپيبي کنه

ماتہ تو پئے سترگو اشارو خبرې مکوه
ماتہ دچا مخکني دگيلو خبرې مکوه

هرخه چي ته واي راته اووايه پئه داکه ن
بيا راته پئه لارو پئه کوخو خبرې مکوه

ستازمادوزهار د خان پئه دي باندي لږ پوي کړه ته
ماسره د خلقو د جرگو خبرې مکوه

اووايه پئه داکه ن چي هرخه ستا پئه زه کني دي
بياد بچوسو لاندي داوچو خبرې مکوه

ژوند تو زمانيل د مے پئه نېته باندي به ختم شي
ماتہ ددعا او دخپرو خبرې مکوه

زه د ممتاز مخکني پئه شېبو شېبو ژر لے شم
ماتہ دسلگو داسوپاو خبرې مکوه

دور

دازما دسترگو تور دے
دازما دابسی زوئی دے

پئے آبار دبا با کور دے دازما دینئی رور دے
ما به غبن کینی لو بولو، ما به هر خائے گر خولو

دازما دزرهٔ به کور دے
دازما دمیبئی رور دے

چرتہ دے خوشحال دلو، ما به هلته رسولو
پئے دنها پی دمور کور دے، دازما دینئی رور دے

دے چی لوئی شولو عاقل شو
نو زما حق کینی جاہل شو

اوس زمانه ئي زره تور دے
دازما دميني دور دے

زماهم ترې زره خفه شو دگپي نرپس گيله شو
چي بي وچي دے مرور دے، دازما دميني دور دے

دور دخور لويه اسره وي
چل تهر کيني به دازه وي

په اباد دبابا کور دے
دازما دميني دور دے

چي په يو غن کيني لوئي شوي
هغه کله جدا شوي

دشطان هسي مخ تور دے
دازما دميني دور دے

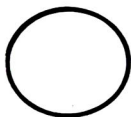
زرڳا ٻي دے دعوڻي خه ڊکائي نه خو جو پنه دے
ستا غونو دل کړو اے لاليه نور د زورنه دے

ته خو زما ژوند ټي زما زرڳا ټي زما مينه ټي
خه واپي زرگيه زرڳا ټي تانه خدايگو توره دے

کله چي ٻي ياد شي تو ٻي اوبسکي ٻي له سترگو جي
مابه به دې پوي کړي ستا په سينه کښي خواورنه دے

ته چي چرته خوښي ټي زه به عمر تېروم هلته
زه به ستا رضا کوم جان دې کښي خه پېغورنه دے

ته چي د ممتاز سره د ټول عمر لوڼونه کړي
دا دنيا فاني ده دلته ټول عمر له کور نه دے

ستا د مینې > دریو پټکوپه قلا، کټي یمه ناسته
شپه ورز پکټي تېر و مه > پردی خور نه یمه خلاصه

د آسما ستور و نه گورم، ستا په کټه به دوی پړیږیږی
جانم نوم ژر بختور دی، درته گوري بی وسواسه

ته چی کوم وطن کټي اوسې زما زړه به تاسره وی
ژوندی تاسره تړی ستا زما مینه ده راسته

ما د زړه کچکول کټي ایښي ستا د مینې خیر اتونه
بڼه کززان په زما کیږی کټی ناسته که هم ملاسه

په سینته باندي به درشم ستا مقام که را معلوم شو
د ممتان > و مره همت شته هسی نه چی ده ناراسته

دَاخْتَرُورْخُ

دا چي دي خُلي اختر وە ثومرە بنه وە
چي راغلي مي دلبر وە ثومرە بنه وە

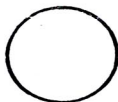
ما دژوند خوانه په واره قربان کړي
شپه شوقدر ورخُ اختر وە ثومرە بنه وە

مسافر اشنا چي راغلو زه داچه وم
که به کورکه به بهر وە ثومرە بنه وە

ما په لپو به منگه راډکولو
دې چي ناست به په گودر وە ثومرە بنه وە

دممتاز لاس به يي نيولې وە په مينه
ثومرە بنکله مانیکر وە ثومرە بنه وە

ستامینه می پکارده نور می هنج نه دی پکار
دنیا دی ستانصیب شی زمانشته په شه کار

بپگاه می د آسمان ستوری په چپه نوله شمیرل
مطلب می بل شه نه و و مه ستا په انتظار

هر شه رقیب وایی زه له تا کله صبرین م
بس ته می د زبه سر می نور په چا نه کوم اتبار

د مینې په یا غچه کینې می یوکل په تخینه کړه
بددم به می په اوریل کینې یا جوړوم به ترپنه هار

ستامینه هم تازخیل ژوند باند می سوما کړه
یوتنه زما پکار می نور می هنج نه دی پکار

د آسمان لمنې سرې شوې
د ماښام تېرې خورېږي

ستا په طمعه یمه ناسته
شپه به خه رنگې تېرېږي

د راتلو تکل دې اوکړه
چې وعده دې هېره نه شي

بې له تا د زرگي سره
په ماخدا اېگوڅه چل کېږي

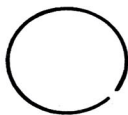
د سحر نه تر ماښامه
زما دغه بس یو غم وي

هسي نه جي لوظه نه شي
ستا اقرار دروغ بنڪارينِي

دممَٽار به ٿومره ٿونءِ وي
پڇي ستا نور انٽطار اوکڙي

بس اوس خيل وطن ته راشه
زريه هِي تاپسي شوکڙي

په هرڅه به تېرېږي - دنېک نو اکه دې نه وي
چې زړه دې پرې رغېږي - داسناکه دې نه وي

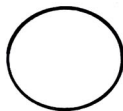
دا کور دې اے جانيه - تل په تا باندې آباد وي
چې ته پکښې گوځېږي - د دنياکه دې نه وي

باغونه سره کلونه دې همېش تر و تازه وي
بلبل دې په چغار وي - د بوراکه دې نه وي

دا ستوري د آسمان دې همېشه داسې پر قېڼي
باران دې درحمت وي - د بربېنناکه دې نه وي

ما مه پرېږده يواځې اندېښنې رانه چاپېر شي
هرڅوکه خالق ډېر وي - نو بس ستاکه دې نه وي

ممتاز دېښتې مېرمن - پروڼه بدنامه شه
که ځوانه که زړه وي - د حياکه دې نه وي

وارخطا وارخطا گرخم
سودائی شوم نه پوهېږم

ته په کومه ډډه لاري
زه په تا پسي گرخمېږم

ماپه دي خبره پوي کړه
دالفت انجام به داوي

مينه اوردے سور انکار دے
زه شپه ورځ پکښې سوزېږم

وم کلونو ته په طمعه
دچمن هي ابياري کړه

گل زمانښې کښې نشته
زه په دي باندي پوهېږم

خيل خيلوان

راڻي خيلر خيلوانو ڀڄي نن ڊڀره مينه اوکڀو
مرگه نو راروان دے ارمانونه به بيا اوکڀو

ڀڄي ڌارو ڀڀه يوبل ڀڀي بيا روستو نو ڀڀه خه
ڀڀه ڌونڊ به ڀڀول يو خه ڀڀو ڀڀو ڀڀه ڀڀه اوکڀو

هغه وراڻي مسئي او قصي به کڀو راسه
ڀڄي موڙن ڀڀه يو خه کڀن و لڙ سوڀونه به ڀڀه اوکڀو

هنم ڀڄي ڀڀو گيلي به مو وي زرو نو کڀي يوبل ته
يو خه ڀڄي مخاخ ڀڀو نو کارونه به ڀڀول ڀڀه کڀو

دا استاد زره خبه ڀڄي زماڊ پاره مرگ وه
زماڊ پوڻه گيله ده نور جنگونه به ڀڀه نه کڀو

را حئي ڇڏي بيا يو ڄاڻي ٿو ڏيويل سره به مينه
گيلڀي ماڻي به نه ڪري و حوصلي به ڇڏي اوکيو

د ملڪ او قام ڊپاره ڊنڀنگري ڪار پڪار ڊس
ڇڏي يادش به دنيا کني تي پيرونه به ڇڏي اوکيو

مستان ڊڇوانو خلقو به ڇڏي ڇڏي ڇڏي
او به ڇڏي ڇڏي ڇڏي ، نعره به ڇڏي اوکيو

لوپتہ

تہ چي پئ سر لوپتہ و اچي ڊبره بنه بنڪارين
پنٽي پيغلي دحيا يوه بتوتہ بنڪارين

دينڪرو ڊڪ لاس چي اوچت ڪري سردِي پتہ ڪري کلي
الله گواهه دے ماتہ سمہ فرشتہ بنڪارين

ديلار پئ مڪيني چي گرڇيڙي لڪه حوره چي چي
چي سردِي پتہ وي ڏرونوا کيني گلدستہ بنڪارين

دالوپتہ خوستا د سردا خه له گوري ورته
په سرِي و اچو چي بنه پتہ په پرده بنڪارين

شرم حيا دي ستا په ختہ کيني اخلي وي بس
په دي خويونو به هر چا ته نه ڏرنه بنڪارين

په سردِي و اچو لوپتہ خان پکيني پتہ ڪره کلي
ممتاز درزار شه گوره ٿومره خو خسته بنڪارين

خط

ماتہ دے پہ خط کبھی خدائے خیر چي خیر لکي دي
هتج پري نه پوهيم چي دي خه راتہ ويلي دي

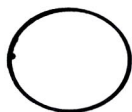
که دادې وي ليکي چي ما پسي ژر پره مه
دا خوشي خبري خو ما پري اوريد لي دي

ستانصحتونه زه پلو پوري ټول اوترم
ته چي راپه ياد شي ټول مې هغه وخت سيندي دي

خپل وطن ته راشه د جوړو دوری د پره ده
ولې دي جانیه کوي بل هائے ارو لي دي

داد خواندی شپې ورچي به هېچي بيا رانتي
تا پسي ممتاز د پره سلگو سلگو ژر لي دي

72

د ژوند جو سنگره کښي وپريږمه زه
دا پي له تا وار خطا کيڻ مه زه

د هر ارمان گروان شلبد لے وينم
که په محل کښي هم اوسېږمه زه

ماته جوړه جوړه غمونډه ښکاري
تانه چي کله جدا کيږمه زه

د قدر دانو قدر دلته نشته
دا سي وطن کښي حصارېږمه زه

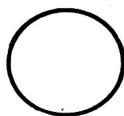
۷۳

دېلبلا نو چالې مې وړاندوئې
په دې ګلانو خفه کېږمه زه

لا ليه مالګه ناګهاته راشه
په انتظار کېږې دې کېږمه زه

په مټان هغه وخت قیامت وي ځانه
تانه پي څه وخت جدا کېږمه زه

***

زما دزرهٔ په آئينه کښې ته ټي
د ژوند کتاب هرې صفحه کښې ته ټي

دا ټي لټا خو ځان نيمگړې گڼم
زما د ژوند هرې لمحې کښې ته ټي

بغير لټا به ژوندون څنگه تېروم
زما د زرې هرې حصه کښې ته ټي

زما د مينې امتحان اخلي ته
زما د ژوند هرې قيصه کښې ته ټي

ممتاز دې اوس د زرې پر دو کښې پټی
چې رقيبانونه پرده کښې ته ټي

حُنِي خَلَق

کينه وردي زور وردي حُنِي خَلَق
ڊپر پڻه کبرپڻه غرور دي حُنِي خَلَق

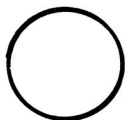
چي پڻه وينو د انسان هم نه مڙيبي
پڻه دنيا کڻي حُناور دي حُنِي خَلَق

چي دنيا ٽوک دعقبي دسره زار کڙي
گوره ٿومره بختور دي حُنِي خَلَق

چي بگاھ سبا د خدائے ياد کڻي مشغول وي
خدائيگو هر چانه بهتر دي حُنِي خَلَق

ممتازن ورشه پخيله ئي پخلا کڙه
چي له تانه مَرور دي حُنِي خَلَق

***

شته په سپرلی کبني دپر کلونډ شته دے
نوما دپاره دپر غمونہ شته دے

سپيني سپون مي کله ميگے جوړي
ستا په زرگي کبني هم داغونہ شته دے

دخيل اوريل دا پيچ و خم چي گورم
دومره قسمت کبني زما ولونہ شته دے

دپر شوگند ونه خودي اوکره جانہ
لا د ممتاز زرگه کبني شکونہ شته دے

تہ پي پکيني نه پي اشنا زه پي خلقه کوم
سترگي پي رندي شه زه پي دغو سترگو خه کوم

توله شپه پي طبعه يم سکرکيني سترگي پي کرم
راشي راله نوب کيني زه پي دغه راتلو خه کوم

زړه نه زړه ته لاروي ټول عالم راته هم دا وايي
تا پي لارکيني پرېښوم زه د زړه پي لارو خه کوم

مور

په فکرونو اوسوچونو کنبې

---

۱. ے زما لخت جگره

۱. ے زما د زپکي سره

۱. ے زما دسترگو توره

۱. ے زما د زپهٔ ټکوره

پچې ته نه وے پيدا شوے

په نامه وې تش يا د شوے

زهٔ يه ستا ومه په طعه

خلاصه وم له هر غمه

په خيال کنبې په سوچونو کنبې

ستا خا که مې جوړوله

بس د مينې يو دنيا مې

په نظر کنبې چو رلېد له

تصویر کنبې مې لوبو لے

په شکل به مې گوتو لي

په سخنو او تکليفو نو

راغلي ته په خپل وختونو

ستا خندا زما دپاره
بهارونه نمورېدل وو
ستا ژړا زما دپاره
کاینات نسکورېدل وو
ستا په سترگوبه پو کېدومه
په هر حقوي دې رسېدومه
ستا زما تر منځه کله
خه عجیبه شان رشته وه
د فکر ونو او سوچونو
يو عجیبه سلسله وه
چې چې وخته اوده نه شي
چرته او بڼه پاتې نه شي
هسې نه وي خوب درغله
چرته کټ نه شي لوېدنه
نموچې لوی شوې د زړه سره
زه دې فکر کېم او تره
هسې نه بهرته لار شي
خه ضرر درته پېښې نه شي
زما زړه کېنې وسوسې وي
زما دغه دغه اند پېښې وي

گني ته اوس بسه عاقل ٿي
هسي نه ٿي نا قابل ٿي

تو ڀه سڀينه بڙيره روئ هم
مور ته هسي ماشوم بڻڪاري

زويه خدائے دي نگهبان شه
هر مشڪل دي تل آسان شه

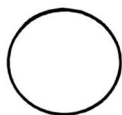
ٻي مور مره شي ٻيڪه پوءِ شي
ٻي دنيا کڻي ٻي اسري شي

بيا دمور قبر ته ٿاري
شپه او ورڇ بيا داسي وايي

موري تا پسي خفه يم
ٻه دنيا يواڻي ره يم

تو مور اوس ديانه لاره
را به نه شي بيا دوباره

ممتاز اوس به خفگان شه ڪري
ٻه ٽي وخت به ارمان شه ڪري

د بڼو د سر د پاسه
بوج د اښکو مې درنيرې

زه د خان نه خیرنه يم
تر مې اوښکې مې تخيرې

ستا د يو ترخې خبرې
زور مې دومره زړه له ورشې

لکه ټوک د غر د سر نه
چې په زمکه راغورزيرې

د بنگړو شرنکار مې اورې
د سلگو مې خبرنه شو

ا زما ساده جانان چې
په کوم جهان کېنې اوسيرې

نن د باران شپبه او بده شوه جوړې
د اوښکولار په مخ خوره شوه جوړې

د تودو اوښکو زور کمېږي رو رو
د امیدونو شمع مړه شوه جوړې

نن به ورځم د یو تپوس د پاره
د صحبت لاره کزه شوه جوړې

وهم چې د سین په چپو ځان لاهو کیم
بنکاري نصیب کښې مې تیاره شو جوړې

ممتاز په هر چا د پر اټبار کولو
ځکه خو هر څوانه خفه شوه جوړې

بڻه اخلاق

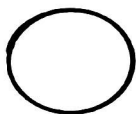
لارې او کوڅې درباندي ټپې ټپکاري
ته چې مشرکشر ته سلام کوې

نه دې په دولت اونه عزت کم شي
ته چې په خوبه نوله خوب کلام کوې

بگرځې ته په مزکه خواسمانې ته
ته چې د پردې خپل احترام کوې

ته به د مهر چا زړه ټپي اوسينې تل
ته چې بڻه خملت په هر مقام کوې

زه ممتاز له تانه خفه کېم نه
ته خو نصيحت ماته مدام کوې

په ليمو بامندي راواوري
په ننگو اوبنکې خوري شي

په مگروان باران باران شي
په خولم کبني بي راتوي شي

د زرگي په غم بنادي کبني
ددې سترگو پوره لاس وي

کله خاندي به بي واره
په ژرا به کله سرې شي

دانگيني اوبنکې مگورم
تومي ترپي راته بنکاري

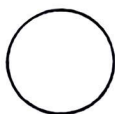
ماڌ زرهه غم پيٽه ڊه سائله
دوي به هه توده توده شي

زه خو هر چاته دا وايم
زما هنج غمونه نشته

نوبيا زرهه هي داسي وئي
اندرون ذري ذري شي

چي ذرهه به رنج اخته شوم
نو زه پوي شوم چي هه چل ڊه

مستان اوس به دغه لوي شوم
چي هي هر چانه کيلي شي

کیلہ دے پہ سر سترگو، دے کپے سرہ بہ گورو
نن راشہ در رکہ سرہ دے قصے سرہ بہ گورو

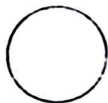
راخہ در قیبا نو پہ سر، توری خاوری واپوہ
راشہ زما نوالہ، دے پتئی سرہ بہ گورو

زما وستا تر پنچہ، در قیبا ہواوخہ کار نشہ
خپر دے اے جانیہ دے لا بچی سرہ بہ گورو

ماتہ د بیلتون دتوروشیو خبری مہ کوہ
اوس خورنا ورخ دہ دتیری سرہ بہ گورو

خیال کبھی مے دورچی، او د شپی مے پہ نو بونو کبھی
ممتاز در نہ لوکے شہ ستا و عدی سرہ بہ گورو

ستا مينه لاليه دروغترنه شوه
لار د صحبت راته اغزنه شوه

ثومره په اخلاص ياندي درغله وم
هره يو خبره ستاشکمنه شوه

تا پکښې گډون د فرېب وکړلو
ثومره پاکه مينه وه خيرونه شوه

نه زما زاري نه مې منت مې
مينه دې لاليه کبرترنه شوه

ته نو په قدم قدم جي لوظه شوې
خکه خو ممتاز دومره غمترنه شوه

لور

مستہ مستہ گرچی جوئی وایہ پتہ کوم خیال ئی تہ
خاندی خوشحالین یی، دبابا دکور مشال ئی تہ

تہ چي شوپی پیدا نوهغه ورخ نه دبل چاوی تہ
تہ بناسته کونتره ئی، ناسته پتہ دپوال ئی تہ

ستا طلبکاران خوجوئی، هرخا ئی ستاپتہ طمعدی
خان نه خبرنه ئی چي راگره پتہ کوم جال ئی تہ

تہ دمور ملگری دبابا دسترگو تور ئی تہ
تہ دسپوز مسم خور ئی او پوره پتہ خیل جمال ئی تہ

تا دبابا کورپتہ خیل هنریان دی دنها کپرو
ثوک دی خوش قسمته چي دچا راوتتے قال ئی تہ

تہُ غَیْرَتِ دِوَنُو دِبا بَا دِسرِشْمَلہِ یُ تہُ
چِرِی سِکَہِ مہُ شِی پِہُ رِشْتِیَا قِیْمِی لالِ یُ تہُ

تہُ دِپِردِی کُورِی مُورِ دِی ہرِ وِخْتِ پِرِیْشَانِہِ وِی
تہُ کُہُ پِہُ کُورِی یَا وِلا یَہُ دِہِوَالِ یُ تہُ

خُہُ اُوکِرمِہِ لُورِی دَا دِخْدَا تہُ اُورِ سُو لَارِہِ دِہِ
خْدَا تہُ دِی جِدَا مِکْرَہِ خُو جِدَا رَانِہِ فِی الْحَالِ یُ تہُ

تہُ بَہُ شِی وَا دِہُ زَہُ بَہُ دِی کُورِکِیْ سُو دَا یُ شِمِہِ
مِکْرَحْمِ بَہُ ہُو ل کُورِکِیْ یُ بَہُ لُورِی پِہُ خُہُ حَالِ یُ تہُ

تَحْتِ خُو بَہُ زَہُ دِکْرِمِہِ خُو بَیْجَتِ دِی دِر لہِ خْدَا تہُ دِر کِری
شِہِ اُو رَحْمِ یُ خْدَا تہُ مِمْتَا ز دِغِہِ یُ یُو سُوَالِ دِہِ

شپه د انتظار

غمه نیمه شپه وه هر طرف چپه چپیا وه
د سڅې ابادۍ نه جوړه شوې یو بېدیا وه

وعدۀ یې وه د راتلو ځکه زه وم په انتظار
یوزۀ ومه پرېستانه یوزرکے ده په درزار

خان سره لگیا وم هم کول هم یې رپېل
ستوري په خندا وو خندېدل او مسېدل

ډېره اوږده شپه وه په هېڅ رنگ نه تېرېدله
یوه یوه لمحه لکه د کال به تېرېدله

زړه یې په درزا شو څه کشا یې واوړېدله
ماوې جوړې هغه دے خو پشو وه ز غلېدله

ناخا پيه ٿوڪ ڏيوڪا پيه لاس زما پيه لور راتلو
خدا ايلگو چي ٿوڪ نه ڏو اورڪه وه الوتلو

پر پوتنه ڪٽ ڪٽي شه پي حاندر غوندي ڏمه
زڪا پي لوطمه باندي حيرانه غوندي ڏمه

سترگو ڪٽي مي خوب وه خوزمه وه سنا قران
حيرانه وم چي ٽنڪه به زرمه شي به قران

پيه ڊي ڪٽي بي نظر شو ستوري ڊاسي پر ڦيڊل
ڊري ڊري ڊيوپي ڊي چي اسما ڪٽي بليڊل

سپوڊ مي تر نظر شو ڀته ڀته خند ڀدل
ماته به ئي ڪنل نري نري به مسيدله

بي شمير ڊاڙه ستوري ڪپر چاڀر ترې تاو ڀدل
به شمعي ڊٽنگ غوندي ڊي نه زار ڀدل

دنيا ڊسپوڊ مي ڪار ڊي لکه شمعه بليڊله
ما ورته ڪانه او خدا ايلگو چي ڊا مسيدله

ما وې پېچې اے سپوږمه زما آشنا نه خه خبرې
اے بنگلې سپوږمه دې وفانه خه خبرې

سره شوه په خندا اوراته شوه داسې گويانه
واوره دچا او د وفا قصه له ماته

زه هم په زړې کښې ستا په رنگې يوارما لرم
زه هم يو آرزو او تمنا دتا په شان لرم

ستا که په زړه کوي مسيدلي پر مرونه دي
زما هم دادي زړه باندي يو خوشوي داغونه دي

ما هم د وصال په طمعه غرونه نرولي دي
ما هم انتظار کښې د پر عمروندارولي دي

ما هم په دې لار کښې د پرې شپې شو گيرې کړي دي
ما خو دې نه سختې سختې هم لاس پرې کړي دي

ما دچا دپاره مسېدل هم ازده کړي دي
ما دچا دپاره خندېدل هم ازده کړي دي

زڙه ترې غفه شوې مروره ترېنه تله يم
دې دنيا نه لرې ډېره بړه ترېنه تله يم

چې زړه ېې صبر نه شو آخر بيا ورله راغله يم
اينې ماته گورې دا دې بيا ورله راغله يم

خوښت ېې دراتلوننه دے نو نه راځي آشنا
خدا ښکوي چې دې نه پس به څه راځي آشنا

اے ممتاز او دکه شه ټول فکرونه ستا عبت دي
مه زياتوه غم دې دا غمونه دې هم بس دي

په دې کبې يونزې غونډې چپه د هوا راغله
سترگې ېې شوې پټې پرکالي راباندې راغله

اوزه چې شوم او دکه نو د غمونو نه شوم خلاصه
ډېره دمه سترې د فکرونو نه شوم خلاصه

سکرچې شوم راوښخه لوستومانه غونډې دمه
دے خپل سوي قسمت ته زه حيرانه غونډې دمه

لُوبِي

تہ چچی جدا زمانہ گرجی دایہ خہ شی
جانانہ بنہ بہ نہ شی کہ زہ درنہ خفہ شوم

زما د دوارو سترگو توره
دابی لہ تا یمہ شمکوره

ستاپہ لیدومی دزرہ کلی خورہ شی
جانانہ بنہ بہ نشی کہ زہ درنہ خفہ شوم

ما وہ ژوندون تاسرہ ترے
اوس رانہ گرجی جدا وے

ستاپہ جفا بانڈی می دہر زہ کے خفہ شی
جانانہ بنہ بہ نشی کہ زہ درنہ خفہ شوم

دا ژوند خوبیانۀ راجی جانہ
ولی جداگرخی زما نہ

چی مونہ جدا یو دغمان زرکے بہ بنہ شی
جانانہ بنہ بہ نئی کُ زہ درنہ خفہ شوم

مانہ دزپہ پتہ لار نزدی شہ
غم می شی لری پتہ دی پوئی شہ

تہ مالہ راشہ چی داغر غمان کچہ شی
جانانہ بنہ بہ نئی کُ زہ درنہ خفہ شوم

ممتاز پتہ دغہ نہ پوہیری
جانہ کیلہ دی پتہ خہ کی بی

دیمنی لارہسی نہ نیمہ لار کینی دوا شی
جانانہ بنہ بہ نئی کُ زہ درنہ خفہ شوم

96

لوبه

جانانه کله به راجي زړه ې ژريږي
بي تا، نه قلاړينې لاليه کورته راشه

په ژړا ژاړم سود ې نه شتي
بېلتون ې اولي په زړه غشي

دا ې لتا ې جانه زړه کله صبريږي
بي تانه قراړينې لاليه کورته راشه

ستا جدایي ده ډېره گرانه
دنیا په ما باندې ده ورانه

بکه باران غونډې مې اوبنکې راڅڅپړي
بې تانه قلارینې لالیه کورته راشه

ستا دراتلو به څه حاجت شي
د جنازې کټ مې چې اوچت شي

مړي بیا کله په ذرا راژونډي کيږي
بې تانه قلارینې لالیه کورته راشه

فرياد

زه به خه درته بيان كرم
حقيقت به درعيان كرم

ژوند هي خه رنگي تيريبي
بس يو پته دے کميبي

كله كله فكر اوكرم
خيل ژوندون ته نظر اوكرم

ماشورچه ده چي تاويبي
بس يو پته دے کميبي

هر يو کس په دې دنيا کښې
ژوند تيري په دې سودا کښې

چي به هرڻه زما کيڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

په چا بنه وختونه راشي
پتول غمونه ترې په شاشي

په هرڻه الله پوهيڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

مٿان دغه بس يو کار ڪه
غم دهر چا په هان بار ڪه

خدا ته په دغه خوشحاليڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

شاہین

دخپل زوئے کرنل ضیاء (رچی پائلت دے) دا ڈکیرنہ

۱۔ شاہین پچیہ ، اے دھت زویہ

۱۔ پھ رشتیا پستونہ ، اے دغرت زویہ

۱۔ جذبی خاوندہ ، اے دھوا زمریہ

۱۔ ارادی خاوندہ ، اے دفضا زمریہ

۱۔ ستا ارادہ پنخہ دہ ، ستا ارادہ منمہ

۱۔ جذبی نہ دکہ ، داستا جذبہ منمہ

۱۔ شاہین پچیہ ، د شجاعت تکرپی

۱۔ طاقت نہ دکہ ، اے د طاقت تکرپی

۱۔ دفضا زلیہ تہ د سیلہ نہ تہن پی

۱۔ دتہری نہ دکہ تہ دتہری نہ تہن پی

اے درفتار شاہینہ ، داستارفتار منمہ
اے پہ رشتیا بنکاری ، زہ دی دابکار منمہ

قائلہ ستا دینچی ، داستا پنچہ منمہ
نہ جی خطا دی شوغہ ، داستا شوغہ منمہ

قائلہ ستا دجرات ، داستا جرات منمہ
اے دشاہین پنچہ ، ستا شجاعت منمہ

زہ دی غیرت منمہ ، خود آتہ ناست خہ لہ ی
داغلی پلے غونڈی ، داسی ناراست خہ لہ ی

مٹا دی غونڈ کرے وی ، داتہ مدھو وی ی
زما توردنہ زویہ ، داسی خاموش وی ی

جو پدہ آرام بانڈی ، تہ عادت شوے ی گنی
پہ دپس ناکام بانڈی ، تہ عادت شوے ی گنی

اوس خو دپینو کپنی ہغہ ، زہ آسمہ نشہ دے
اوس دی پہ سترگو بانڈی ، ہغہ پردہ نشہ دے

اوسن اوتلے شې تہ ، برہ ختلے شې تہ
پاس دھوالہ پردو ، لربر وتلے شې تہ

اوس تہ آزاد ئي شري، اوس تہ خندا کولے شې
پاس دفضايہ سينہ، تہ مشغولا کولے شې

پي خہ دي زيہ غواري، هر خہ آزار کولے شې
خوکہ خيل خان باندي، خہ اعتمار کولے شې

پاسه يقين اوکړه تہ ، وزر نہ کار واخله
دا پاس فضا اووينہ ، نظر نہ کار واخله

اے دفضا بنکاري ، لاندي ټکړو تہ گوري؟
اے دشاھين بچيہ ، پاسي تیکو تہ گوري

تہ خہ ټپوس خونہ ئي ، ستانوم شاھين دگوري
دا دشاھين دپارہ ، دپړلوي توهين دے گوري

يادونه اُميدونه

اے دمکي زمکي بيا رايا ده شوپي
بيا زما پيه سترگو کڻي آيا ده شوپي

نن د خدائے دکورنه خان لوکے کچه ته
تاو شه ترې راتا و شه چي نايابه شي

دا ساعت چي ترشي بيا به رانه شي
خلاصه به دغم هره فريا ده شي

زه ذره پيه سترگو کعبه وينمه
ولې زما سترگو ته حبرانه شوپي

دا ارمان دهر مومن پيه ذره کڻي ده
ته ممتان جوړاوس ويندله خوا به شوپي

پښتون

زۀ د پښتون لور د پښون خور د پښتون مور يمه
ډکه د پښتونک پښتنه د پښتون کور يمه
زۀ د مينې پنگله خو دشمن دپاره اور يمه
زۀ يم پښتنه لوکے لوکے له پښتون دور يمه

دا زما پښتون روکي خو هرچا پترند لے دے
داچي د غبرت غرتہ دے ټول عمر ختلے دے
داچي په پښتو کښي قومره بره رسد لے دے
داچي په عزت باندې هر کور کښي زېږېد لے دے

دے چي اقرار اوکړي بيا تر کله دوستو کښي نه
دے چي قدم داخلي نوبيا همکړي خو يږي نه
دے د همت توره دے په يو طرف چلېږي نه
دے همتي توان دے مصيبت نه نو وږيږي نه

دے د دور وجود د خپلو مټولو پي لھاقت گھني
 دے د غور پروڼي د آسمان نه هم اوچت گھني
 دے د پردي مور عزت د خپلي مور عزت گھني
 دے د مور خدمت دمور د لښو لاندي جنت گھني

دے پي خټه دخت توان وي نو محفل به د جرو وي دے
 خټه دخت پي بوداشي نو بيا مشر د جرگو وي دے
 د حق سره ملگره هم د خپلو د پردو وي دے
 دے د اسي مخلص دے پي هر دخت د مشورو وي دے

سل کارونه پي بنه دي نو بوداي بد عادت دے
 دچاسره چي وړان شي نو بيا دے لوپي مهيت دے
 نو بيا نه پخلا کيږي په جرگونه په منت دے
 هر خټه په سين لاهو کړي په نو دم پړيو ساعت دے

دے پښتون روکي ته زه بس دومره نصيحت کوم
 صبر نه کار اخله دوره زه درسه منت کوم
 بيا به زه قيصي دي په مرھاي د شجاعت کوم
 زه ممتان به غر روره ستا په شرافت کوم

نعمت

ستا نيکي نه ضائع کيږي
دابه هله پکار بيږي

توک که دې باندې پوهيږي
دين دنيا به دې بڼه کيږي

نېت دې هر بنده ته بڼه کړه
دا توبڼه د خان سره کړه

مرگ نه پس به هم ياد يږي
دين دنيا به دې بڼه کيږي

مرگ نه پس خوهرتته تر شي
توک چې تور لحد کښې گهر شي

بیا به هلتہ کنی خہ کی بی
دین دنیا به دی بنہ کی بی

پہ دنیا کنی بس یو کار کرہ
غم دھر چاہہ خان بار کرہ

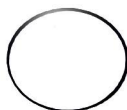
خدا تے پہ دغہ خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

خدا تے انسان دے پیدا کرے
اوپہ دی ئی دے پوئی کرے

پہ نیکی خدا تے خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

ممتاز ہر چاسرہ بنہ کرہ
داتوخہ دعبی اوکرہ

دابہ هلتہ پکاریری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

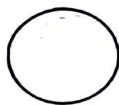
مينه چي پيدا شي فنا کيڻي نه
زره چي بند يوان شي آزاديڻي نه

دا دغم تيري ٿومره فوري شوڻي
اوبنکي بلوم خورنھا کيڻي نه

اے داسمان ستور و پيءُ جرگه و زخم
يار مې مروردے پخلا کيڻي نه

خنکھ دي ممتاز نه زرمکے صبر کرو
نوڪ نو داوري نه جدا کيڻي نه

تا چي په سلگو سلگو کښي تېره کړه
مانه نو دې خپله قصه هېره کړه

اوس خو به خبرې هرځای کيږي نو
تا دراز خبره چي برسېره کړه

دا نو يو وپه غوندې خبره وه
تا هسې د بلې نه نن ډېره کړه

زه درسه مينه په اخلاص کوم
تا مينه شكونو کښي راگېره کړه

ما وېل په مرگ به جدا کيږم و نه
تا مستان د ژوند په لار کښي هېر کړه

مینه

دُ عشقِ سمندر کبھی دِ مینہی یو کشتی دہ
موبن دوارہ پکبھی ناست یو تباہستہ سینہ سپو بندہ

دا تن زما د پارہ پرون نہ دُ پر بہتر دے
لا لے مہی خوا کبھی ناست دے نری نخہ سیلہ دہ

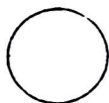
دنیا نہ ناخبرہ ہر چانہ جی نصیر ہ
نہ کئے نہ مالت شہ نہ کورنہ حویلو

د کمل نو شہویٰ چچی ورشی بورالہ پہ چن کبھی
تاوین یی دکلانو تیارہ کہ ترو بندہ دہ

خمار خمار موسم دے دِ مینہی انتہا دہ
آواز دلری راشی نحو بندہ پنکھی شپیلہ دہ

ممتاز غموند، ورک شولالے مہی راروان دے
وسن خاندہ نحو شحال بندہ دِ غم وروستی سنگد

ستا دڪبر انتها ده ته پوءِ نه ئي
دا قصه بگکا صبا ده ته پوءِ نه ئي

مال دولت خود لاس خیر دے جا پوءِ کره
تا تر لپ لپ چي پرې ملا ده ته پوءِ نه ئي

محبت خود شوک په زور کولے نه شي
دا خبره د رضا ده ته پوءِ نه ئي

راز د مینې خلق پت ساتي نادانہ
ته په هر خائے کبھی گلیا یی ته پوءِ نه ئي

دخيل زبره علاج دي او کره ته پتخيله
ممتاز ولي لا پروا ئي ته پوءِ نه ئي

داچمن

زۀ یو ورځ کله شنه ته لایم
ماوے سپل دکلو کرمه

د بورا په شان به زۀ هم
هر یو کله به شکلومه

په چمن کښې گرځېدمه
هر یو کله ته اودرېدمه

شین چمن رنگ رنگ کلونه
زما زړه وهل تېو پونه

تو یو کس دکلو خوا کښې
گرځېدو په دې سودا کښې

پڇي دا ٿول ڇمن زما دے
په هر گل ۾ي زره شهدا دے

کله گل شوکئي له بوٽي
وي د کبد لکه چکي

کله پانهي راشوکئي دے
هوا کني الوزئي دے

په مستي داسي روان دے
لپونے د بيان دے

ناکھانه داسي غبن شو
دمالي آواز برگ برگ شو

داته خه رنگي بدبخت ۾ي
گل شوکے دهر ۾ي تختي

مادزه ويني ورکي
دا ڇمن ۾ي اباد کپے

در چمن تو دهر چا دے
هسي نه يوزخي ستا دے

د مالي په دې نصيره
شوم نحو شماله در په سه

در چمن زمونږ چمن دے
در وطن بنکله وطن دے

حفاظت به ئې کوو مونږ
هر آفت نه به ئې ساتو مونږ

گیله

دهنه تور سرې چې دچا د خاوند په قبر غورېدلې
خهرې لاهغسې تازه دي

گیله نو خدايه نه کرم
يو خبره هسې کومه

زه نومره بد قسمته يم
چې به او بڼکې تل تخومه

زما قسمت نو بڼکاري
تورو شپو کښې دے ليکله

رڼا خو نه بڼکاري
په تيارو کښې ژوند تېرومه

هرڅوک زړه دواړه کرم
چې په صبر به وخت تېر شي

د غرنه او پخت غم دے
دابه څنگه زه سر کومه

د ځاني ژريا خو نه کورم
دې: پچو ته خفه کېم م

ته صير خدايه وركې ي
دوئي به څنگه پخلا کومه

ما دا طمعه کوله
خو شعلي به چرې راشي

اوس څه اووايمه خدايه
چې د څه طمعه به کومه

ښه ورځ مې لوئ خفکان دے
په حساب ئې نه پوهېن م

د زړه زور مې اوبه شو
نور طاقت به پيدا کومه

چاپېره ځان نه کورم
په تير وکښې شومه کېره

په کومه ډډه اوځم
ځان به کوم نخواستو رسومه

د ژوند ملگره لارو
تورو خاورو کښې رونه شو

يو اځې شومه پاقه
اوس به دغه ژړا کومه

ځان ته به نه گورم
کله تا سره وعده کوم

دا ستا پر پښې يا غيچه به زه
په صبر تازه کومه

د هرڅه ته مالک ې
خدا يه تاته ې دا سوال دے

بې ته ې مدد اوکړې
نور د هسې طبعه نه کومه

118

بېگه مې د آسمان ستوري په چپه خوله شمېر ل
مطلب مې بل خد نه و، و مه ستا په انتظار

د رقيب دې هر شخړه وايي زه تانه نه صبرېزم
بس تې مې د زړه سرې نوريه چا نه كوم اتبار

د مينې په با غچه کبې مې يوکل په نخښه کړه
د دم به چې په اور بل کبې يا جوړوم به ترې نه هار

”زوی مور ته“

ستا د خوري خولي ته زارشم موري
ستا د عاكانو باندي بارشوم موري

تاچي په خه خوارولوئ کي يم خه ويله شم
دا ستا احسان زه په دنيا کي خلاصوله نه شم

زه چي پيدا شوم نو په هيم نه پوهيدم موري
دا سي نادان وم چي به هسي ژر پيدم موري

په خه خوارو او په محنت باندي دي لوئ کړمه^{زه}
په اشارو او په خبرو دي بيا پوئ کړمه زه

ته به وي وينه ولي زه دي او ده کولم موري
په پستولاسوبه دي زه ورو ورو تپولم موري

په زر قربان به دي ديد و منع کولم موري
خان دي کړولو ولي زه دي آبادولم موري

تومره نوارِي تومره محنت دي ماسره كولو
زه بنه پوره شوم تابه بيا هم محبت كولو

موري چي پوتے شومه زلمے شوم دا گفتر كومه
ستا په نوارِي او په محنت باندي اقرار كومه

مانه به داسي كارنه كيږي چي خفه شي پري ته
د ملك او قوم خدمت به كومه چي غره شي پري ته

د خپلي خاورې به زه داسي حفاظت كومه
زه مقابله به د دشمن په خپل طاقت كومه

زما وطن ته به دشمن يره كتله نه شي
پنښې به يې ماتې كومه دلته به راتلله نه شي

زه د ممتاز په پاكي غيږي دا شو كند كومه
دغه مې لوظ دغه و عده دغه قسم كومه

دَ ژوند په دې کتاب کېنې تخښه کوم یوځای کېنې کېنې دم
زه کومه پانیه اولولم او کومه پکېنې پرېن دم

په هرې یوې پانیه کېنې جَد ا د غم داستان د د
زه کومه قصه او وایم او کومه پکېنې پرېن دم

د دې نه خبرنه وم چې به دا قصه هم کینې
زه لایمه لاهو شومه اوس خه به را وپتېن م

زما قسمت دې خدایه په تیاره کېنې د د لیکلې
زه نورمه تیند کونه نوزه چرته قدم کېن دم

زما توره نصیبه په رشتیا د غم نه دک کې
زه خه تاسیر اوس او کومه په چل کې نه پوهېن م

خبره ستاد مینہی دھر چانہ زہ پیتومہ
ستامینہ لوئے سوغات دے زہی زہ پوری لگو

دا مینہ لوئے نعمت دے ہم پہ دی دنیا جنت دے
ستامینہ پی پی مل شوہ نور پدھر خہ اور لگو

لائیہ مہربانہ تہ جد ا مہ شی لہ مانہ
دا ستاد راتلو لاریہ پدہ بنوزہ جارو کو مہ

فن راشہ دزیرہ سرہ دھچانہ مہ کو ویرہ
پد طمعہ درتہ ناستہ بیم پہ زہہ خال لگومہ

ممتاز نموتبولہ ستادہ ستامینہ کبھی ہی سودا
زہ ستاد صحبت خبر پی کلہ چاتہ کو مہ

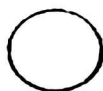
په هر طرف چي چي خي نوزه به ستا دلاس هماسم
ما مه پي پي نده يواخي زه به چيره وارخطا شم

بي تانوزه ژوندون هيوپه ژوندنه حسابوم
ته ولي راته واي چي زه پاتي تر سبا شم

رقيب زمون تر منځه دنقرت لاري تو کلي
د هرڅه به صفاشي نوکه زه درنه چي خلا شم

برباده زندگي ده ، هنج په چل خي نه پوهي م
په کومه لاره ورشم او په کومه تري نه راشم

ممتاز داسي صادقه ده چي هرڅه به هواري کي
نوته دي نيت صفاکړه چي زه پوهه په رنياسم

نواره ناره زندگي شوه په غمونو په فکرونو
هسي ژوند لره خواري شوه په دې دومره تکليفونو

د غمونو په دلدل کبني نه دحان نه دجهان شوم
هسي تېره ميخواني شوه د دنيا په فرېبونو

د سبا په طمعه ناسته، د ما بنام تياره لانه په
په ژرپا مي سترگي سرې شوې، په سلگو په فريارونو

زه خو خپل فکرونه نه کم، تا پسي مي زړه خوږېږي
پچي ته خه رنگي لاهو شوې د اجل په دريا بو نو

په رضا د خدائے رضاييم نور صبر سوال ترې کرمه
خدایه ته ناراضه مه شي زما په فریا دونو

د بنده طاقت ته گوري، امتحان مي هومره اخلي
خدایه ماله طاقت را کوي په دې سختو ساعتونو

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**